

דנא: מיניות והפרעות התנהגות / רונית ארגמן

מאפיינים כלליים של ילדים ומתבגרים עם הפרעות בהתנהגות היכולים להשפיע על

קשרים חברתיים ומיניים:

- SELF CENTERED
- קושי בגילוי אמפתיה לאחרים
- חרדות
- רגישות להפרעות נפשיות או רגשיות נוספות
- הפרעות חשיבה
- תפיסה עצמית מעוותת
- רגישות גבוהה לתגובות חברתיות כמו דחייה
- קושי בהתנהגות חברתית מקובלת ומסתגלת
- קושי בשליטה בדחפים ובהתנהגויות
- התנהגות אימפולסיבית והתפרצויות
- התנהגות מניפולטיבית, מתחמנת ומנצלת
- קושי בלקיחת אחריות והעברת אחריות לאחרים

מאפיינים של התנהגות מינית בקרב ילדים ומתבגרים עם הפרעות התנהגות:

- ידע מיני רב (לעיתים ידע שגוי), לא בהתאמה לגיל ולהתפתחות, והצפה רגשית.
- פיתוח תפיסות מעוותות ומקובעות ביחס למיניות בכלל, גימוי מיני, תפקידים מיניים וכו'.
- שימוש במיניות לביטוי רגשי כללי וכדרך לתקשורת חברתית ובינאישית.
- בלבול בין התנהגות מינית ורגשות חיבה ואהבה.
- פגיעה עצמית בגוף ובאברי מין.
- התנהגות מינית מוחצנת (acting out)
- התנהגות מינית אובססיבית
- התנהגות מינית פוגעת באחרים או קורבנית.
- מעורבות ביחסים חברתיים ומיניים ללא אבחנה.
- התנהגות מינית מסתכנת (כניסה למצבים בעייתיים, אי שימוש באמצעי מניעה)
- התנהגות מינית עם אובייקטים שונים לא מתאימים כמו חפצים, בע"ח.
- חרדות מפני קירבה גופנית או קשרים מיניים והתנהגויות מיניות.
- התנהגות מינית קיצונית הנעה בין הימנעות וחוסר גבולות מיניים.

- שימוש בכוח, תחמוץ ושוחד לשם קבלת מגעים מיניים.
- שימוש בחומרים ממכרים או משחררי עכבות עם פעילות מינית.
- פעילות מינית קבוצתית.

התנהגויות בתחום המיני לילדים עם הפרעות התנהגות.

- ❖ קללות בוטות – "מזדיינת בתחת" "תמצצי לי", תנועות גסות.
- ❖ נגיעות באיברי מין.
- ❖ חשיפה (התערטלות וחשיפה למיניות מהסביבה).
- ❖ אוננות בכיתה – על או מתחת לבגדים, בכיתה או בחצר ביה"ס.
- ❖ פגיעה בבעלי חיים באיברי מין.
- ❖ פנטזיות מיניות – "אתמול זיינתי אותך בלילה".
- ❖ ציורים של פעילות מינית.
- ❖ שוטטות באינטרנט.
- ❖ מגעים מיניים בנוכחות אחרים.
- ❖ פעילות מינית קבוצתית.
- ❖ הזמנת בנים לכל מיני פינות והאשמה באונס.
- ❖ חוסר מובחנות לגבי פעילות מינית.

התנהגות מינית מאוד בוטה, חסרת גבולות ובעייתית, מהווה איום אישי על כל אחד מאנשי הצוות- המשפט "אני אזיין אותך" הופך איש צוות לאובייקט מיני ("כשהוא מסתכל עלי אני מבינה מה עולה לו בראש").

איש צוות חש במקרים מסוג זה: חרדה, חוסר אונים, רתיעה מהתערבות והתייחסות וכעס.

אוכלוסיית הפרעות ההתנהגות מורכבת מהפרעות נפשיות, רגשיות, היסטוריות של פגיעה מינית, פיזית, פסיכולוגית, PTSD ונירולוגיות. להפרעות בהתנהגות קיימות השלכות בהווה ובעתיד בכל תחומי החיים: חברתי, הבינאישי והמיני. בעיות או התנהגויות שלא יטופלו צפויים להסלמה במשך השנים.

ניתוח גורמים:

משפחתיים - חוסר גבולות, חוסר נוכחות הורית.

הסטוריות הורים שעברו התעללות או חסכים אחרים.

הורים שבעצמם סובלים מקשיים התפתחותיים – תפקוד גבולי.

הורים עם הסטוריית אישפוזים.

הורים עם קשיים תפקודיים שונים – התמכרויות

Over sexualize environment

סקס בנוכחות הבן או הבת.

צפייה משותפת בסרטים.

כשבוחנים סביבות ומשפחות קיים בלבול בנושא מסרים מיניים ורצון להכין את הבן או הבת לקיום יחסי מין.

המיניות מאוד מבלבלת. קיימת מיניות ערה מגיל לידה. הגוף מגיב לגירויים שונים. יחד עם זאת, אם נחשוף את הילד לחומרים מיניים, שאינם תואמים את יכולותיו ההתפתחותיות והרגשיות, סביר להניח כי תפיסתו תעוות לגבי הנושא המיני, ותורגש הצפה.

כדי לתת מענה לילד עם הפרעות התנהגות, בנושא חינוך למיניות, יש צורך ב:

- ❖ פיתוח מודעות – פרט לעצמו, לכללים חברתיים ביחס לאחרים סביבו.
- ❖ פיתוח אסרטיביות
- ❖ עבודה ברמה קוגניטיבית – עיבוד עמדות ומיומנויות.

לצורך קידום הצוות והמשפחות, במתן מענה לילד, חשוב:

- ❖ בניית דרכי תגובה - מה אני עונה לתלמיד.
- ❖ ציון הקשר בין פעילות מינית למחלות מין והשלכות מיניות, כגון: הנאה, אחריות, סכנות, בגרות נפשית ופיזית.
- ❖ מתן תמיכה והתייחסות פרטנית לתלמיד.
- ❖ הכרות עם גבולות היכולת שלי כאדם - לראות את ההתנהגות המינית מזוויות ראייה שונות, ליצור אווירה נעימה שתאפשר התייחסות לנושא זה.

פרזנטציה: התערבות מערכתית בבי"ס לתלמידים עם הפרעות התנהגות / ורד שייבה

לוי

הוצג תהליך התערבות מערכתית רב שנתית ברמת ביה"ס. בהצגת ההתערבות מתואר שלב הערכת הצרכים, התהליך עם צוות ביה"ס והתהליך עם התלמידים. הודגש נושא העבודה על העמדות, התחושות וחוסר אונים מול קומפלטיות של הצוות. כמו כן, תואר השינוי שנעשה ברמת המדיניות והתגובות כלפי התנהגויות מיניות חריגות או חריגות לכאורה. לסיום מוצגת הערכת התהליך ותכנון לעתיד.